

29398 Maatregelen verkeersveiligheid

Nr. 1145 Brief van de minister van Infrastructuur en
Waterstaat

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 10 januari 2025

In het commissiedebat van 28 november jongstleden (Kamerstuk 29 398, nr. 1143) over het CBR heb ik toegezegd u voorafgaand aan het tweeminutendebat te informeren over de effecten op de reserveringstermijnen voor het praktijkexamen voor rijbewijs B, als de tussentijdse toets een jaar niet wordt aangeboden. Het tweeminutendebat is op 14 januari aanstaande gepland. Het CBR heeft deze effecten in kaart gebracht met een zogenaamde sneltoets (bijlage 1: Sneltoets tijdelijk niet aanbieden tussentijdse toets). Deze bied ik u hierbij aan, samen met de aanbiedingsbrief van het CBR (bijlage 2). Ik stel naar aanleiding van de sneltoets de Kamer voor om na het tweeminutendebat deze noodmaatregel zo spoedig mogelijk in te voeren om zo de wachttijden structureel terug te brengen.

De reserveringstermijnen dalen gestaag

Ten gevolge van de corona-lockdowns heeft het CBR bijna vijf maanden haar deuren moeten sluiten. In die periode werden in totaal 800.000 theorie- en praktijkexamens gemist. Op het hoogtepunt leidde dit tot een gemiddelde reserveringstermijn van 22 weken voor rijbewijs B. De achterstanden bij theorie-examens zijn inmiddels volledig weggewerkt. Voor de praktijkexamens rijbewijs B heeft het CBR de achterstand voor een deel terug weten te brengen. Dat resulteert in gemiddelde reserveringstermijnen van 7-8 weken in december 2024, met regionale uitschieters (voornamelijk in de Randstad) van 15-20 weken. Dit zijn de reserveringstermijnen zoals het CBR deze altijd heeft berekend en die onder normale omstandigheden een goede reflectie zijn geweest van de dagelijkse beleving van rij scholen. De huidige markt, met veel vraag naar examens, leidt tot veel fluctuaties in de reserveringstermijnen, omdat veel rij scholen nu ook ver vooruit examens boeken. Zo kan dat op dit moment leiden tot reserveringstermijnen die van dag tot dag kunnen variëren tussen een paar weken tot 20 weken. De gemiddelden per locatie die het CBR vervolgens communiceert worden hierdoor door veel rij scholen niet herkend. Daarom heeft het CBR toegezegd in de loop van januari de wijze van communicatie over reserveringstermijnen aan te passen, zodat deze beter aansluit bij de beleving van kandidaten en rij scholen. Tot die tijd worden de gemiddelde

reserveringstermijnen niet weergegeven op de website van het CBR. Het CBR verwijst kandidaten naar de rijsscholen die via het reserveringssysteem de actuele wachttijd op een bepaalde locatie kunnen communiceren naar kandidaten. De nieuwe manier van communiceren wordt meegezonden met de kwartaalrapportage die in januari met u wordt gedeeld.

Tijdelijk niet aanbieden van de tussentijdse toets versnelt daling reserveringstermijnen

Tijdens het commissiedebat van 28 november jongstleden is het tijdelijk schrappen van de tussentijdse toets besproken als optie om de achterstanden wegens coronalockdowns sneller weg te werken. Het CBR neemt de tussentijdse toets jaarlijks ruim 100.000 keer af. Dit resulteert netto in zo'n 75.000 examenplaatsen. Dit wordt grotendeels veroorzaakt doordat het schrappen van de tussentijdse toets waarschijnlijk zorgt voor een kleine daling van de slagingspercentages. Met het tijdelijk schrappen van de tussentijdse toets kan een groot deel van de achterstanden worden weggewerkt en neemt de fluctuatie in reserveringstermijnen af. De gemiddelde reserveringstermijnen voor de auto fluctueerden eind 2024 tussen de verschillende examenlocaties variërend van 1 tot 20 weken. Het streven is dat het CBR op 1 april 2026 voor alle examenlocaties conform de key performance indicator (kpi) van maximaal 7 weken presteert, als de noodmaatregel op 1 april 2025 wordt ingevoerd.

Daarnaast kan de vrijgekomen capaciteit ook worden ingezet voor andere praktijkexamens waar de wachttijden langer zijn zoals voor de motor (A), brommer (AM) en de auto met aanhanger (BE). Hier heeft de rijsschoolbranche het CBR om verzocht. Bij de berekeningen is de tussentijdse toets als onderdeel van de Rijopleiding In Stappen (RIS) ongemoeid gelaten, ook op verzoek van de rijsschoolbranche.

Als de tussentijdse toets niet tijdelijk wordt geschrapt duurt het nog langere tijd voordat het 'stuwmeer' aan examens voldoende is afgenomen en het CBR weer conform de kpi van maximaal 7 weken presteert. Een belangrijke reden hiervoor is de krapte op de arbeidsmarkt, waardoor het werven en opleiden van nieuwe examinatoren tijd kost. Hoewel het ministerie de meerwaarde van de tussentijdse toets ziet en waardeert, is het tijdelijk niet aanbieden de enige oplossing om op relatief korte termijn de reserveringstermijnen weer binnen 7 weken te krijgen.

Een alternatief voor het *overal*/schrappen van de tussentijdse toets is om deze alleen te schrappen op locaties waar de reserveringstermijnen lang zijn. Dit is volgens het CBR niet uitvoerbaar op een relatief korte termijn. Alle examens staan in één systeem en schrappen op specifieke locaties stuit op technische uitvoeringsproblemen. Ook geeft het CBR in de sneltoets aan dat

de effecten van het afschalen van de toets op specifieke examenlocaties onvoldoende effect heeft op de totale reserveringstermijnen. Door het nemen van deze drastische maatregel – het op alle CBR-locaties tijdelijk schrappen van de tussentijdse toets - wordt maximaal effect nagestreefd. Indien op een bepaalde locatie voldoende capaciteit is en de reserveringstermijnen op orde zijn, wordt eerst gekeken of de overcapaciteit ingezet kan worden op andere locaties waar de reserveringstermijnen nog te lang zijn.

Afspraken over monitoren effecten tijdelijk niet aanbieden tussentijdse toets

Het ministerie vraagt het CBR, in nauw overleg met de rijschoolbranche, de effecten van het tijdelijk niet aanbieden van de tussentijdse toets nauwgezet te monitoren. Het CBR heeft in de sneltoets een evaluatie van de noodmaatregel na een half jaar opgenomen. Het ministerie vraagt het CBR dit voor de zomer van 2025 te doen. Als blijkt dat de reserveringstermijnen op bepaalde examenlocaties structureel weer op orde zijn, kan op die locaties worden overwogen de tussentijdse toets weer aan te bieden. Het CBR wordt verzocht de voorwaarden waaronder de tussentijdse toets weer kunnen worden aangeboden op examenlocaties meer expliciet te maken en ook op te nemen in de kwartaalrapportage over het vierde kwartaal van 2024, die met u wordt gedeeld.

Rijschoolbranche denkt mee met manieren om de reserveringstermijnen te verkorten

De Koepel Rijvaardigheid en Verkeerseducatie (KRV), BOVAG en ANWB vertegenwoordigen samen zo'n 20% van de rijschoolbranche en zijn voor het ministerie de gesprekspartners vanuit de branche. Zij willen ook kortere reserveringstermijnen. Daarom juicht het ministerie het toe dat het CBR en de KRV, BOVAG en ANWB constructief overleggen over de kwaliteitsslag in de rijschoolbranche. Het CBR biedt de rijschoolbranche hulp aan bij het verder ontwikkelen van een variant op de tussentijdse toets, maar dan afgenomen door de rijschoolbranche. Een dergelijke toets kan bijdragen aan beter voorbereide kandidaten en mogelijk ook aan hogere slagingspercentages. Hogere slagingspercentages dragen als vanzelfsprekend ook bij aan het structureel terugbrengen van de wachttijden. Een toets die door een collega-instructeur wordt afgenomen kan echter niet leiden tot een vrijstelling van bepaalde onderdelen van het praktijkexamen. Europese regelgeving laat dit niet toe. Hiermee doe ik de toezegging aan lid Heutink (fractie PVV) gestand.

De KRV, BOVAG en ANWB zijn geen voorstander van het tijdelijk schrappen van de tussentijdse toets. Zij signaleren dat het tijdelijk niet aanbieden van de tussentijdse toets ook financiële impact kan hebben voor de rijschoolhouder.

Conclusie

Alles overwegend acht het ministerie van IenW het opportuun om na het tweeminutendebat zo snel mogelijk de tussentijdse toets tijdelijk niet aan te bieden gedurende maximaal één jaar. Het effect op de reserveringstermijnen wordt gemonitord en gecommuniceerd op een voor

de rijschoolbranche, examenkandidaten, het ministerie en het CBR transparante en herkenbare manier. Halverwege 2025 evalueren het CBR, de rijschoolbranche en het ministerie de effecten van het tijdelijk niet aanbieden. Ze bekijken samen of het op locaties waar de reserveringstermijnen op orde zijn mogelijk is de tussentijdse toets weer op te starten. U wordt hierover geïnformeerd met de CBR kwartaalrapportages over de examenafname.

De minister van Infrastructuur en Waterstaat,
B. Madlener